

PERSMEDEDELING

1 september 2009.

Brussels minister Jean-Luc Vanraes maakt prioriteiten voor nieuwe schooljaar bekend.

“Capaciteitsprobleem hoog op de agenda plaatsen”

Tijdens zijn bezoek aan het Sint-Guido-Instituut in Anderlecht, naar aanleiding van de eerste schooldag, heeft Brussels minister Jean-Luc Vanraes (Open Vld), bevoegd voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, aangekondigd het capaciteitsprobleem in het basisonderwijs hoog op de agenda te plaatsen. “Willen we de uitbreiding van de capaciteit kunnen realiseren, dan dringt zich de bouw van nieuwe scholen op”, aldus de minister.

Minister Vanraes opende in het Sint-Guido-Instituut twee nieuwe studierichtingen. Vanaf dit schooljaar biedt het instituut de studierichtingen ‘integrale veiligheid’ en ‘veiligheidsberoepen’ aan. Deze twee belangrijke richtingen zijn een voorbereiding op een beroep in de publieke en de private veiligheidssector. “Hiermee bewijzen we dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) fors blijft investeren in het technisch en beroepsonderwijs en we bijdragen tot het invullen van veelal knelpuntberoepen. Bovendien bewezen de talrijke campagnes hun nut. Het succes van de onderwijsinstellingen van de VGC, Elishout, school voor voeding en CVO-Elishout-COOVI bewijzen dit.” (zie bijlage 2)

Prioriteiten nieuwe schooljaar

De minister maakte van de gelegenheid gebruik om zijn beleidsprioriteiten bekend te maken.

Capaciteitsuitbreiding

Vooreerst wenst hij het capaciteitsprobleem in het basisonderwijs hoog op de agenda te plaatsen. De aanwezige onderwijscapaciteit in het basisonderwijs staat momenteel erg onder druk door de demografische ontwikkeling van de Brusselse bevolking. Deze demografische ontwikkeling overschrijdt

momenteel alle aanwezige onderwijscapaciteit en zal zich in de nabije toekomst nog sterker doorzetten. Uit het capaciteitsonderzoek, uitgevoerd door het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) blijkt dat er tussen 2010 en 2015, **3.000 nieuwe plaatsen** nodig zijn in het Nederlandstalig basisonderwijs en dit in de veronderstelling dat het Nederlandstalig onderwijs een vijfde van het totale onderwijsaanbod in Brussel blijft voorzien. Het centrum, waar de concentratie aan scholen zich het sterkst manifesteert en de jongste bevolking woont, kent de grootste capaciteitsdruk. Wil men de uitbreiding van de capaciteit kunnen realiseren, dan dringt de bouw van nieuwe scholen zich op.

Concreet zal dit gebeuren door:

- overleg met de Franstalige partners: de aanpak van deze problematiek kan niet anders dan een gezamenlijke aanpak van het Nederlandstalig en het Franstalig onderwijs zijn. VGC en COCOF zijn op dat vlak 'natuurlijke' partners. Zonder een gemeenschappelijke visie ter zake zal het moeilijk worden om voor alle leerlingen in degelijk onderwijs te voorzien (bemiddelende rol voor VGC);
- overleg met de onderwijsnetten in functie van de opmaak van een 'masterplan'. Het is de bedoeling na te gaan in welke mate en op welke wijze zij verantwoordelijkheid willen en kunnen opnemen inzake de vraag naar capaciteitsuitbreiding (regierol voor VGC);
- overleg met de Vlaamse minister van Onderwijs op basis van het 'masterplan' met het oog op de realisatie van een uitbreiding van de capaciteit en het investeren van voldoende middelen om deze nood te lenigen (signaalfunctie VGC).

Infrastructuur

De minister beklemtoonde vervolgens de inspanningen op het vlak van infrastructuur en uitrusting voort te zetten.

De VGC heeft de afgelopen legislatuur enorm geïnvesteerd in het renoveren en verbouwen van de Brusselse Nederlandstalige scholen. **Ruim 35.4 miljoen euro** werd via het zogenaamde 'Urgentiefonds' voorzien om de wachtlijsten bij AGIO en GO! weg te werken. De infrastructuurnoden in het Nederlandstalig onderwijs blijven echter hoog. De inhaalbeweging blijft noodzakelijk en de inspanning moet dus kunnen worden verdergezet, en dit over alle netten heen. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet over voldoende kwaliteitsvolle gebouwen beschikken, zodat leerlingen en leerkrachten in optimale omstandigheden kunnen les volgen of les geven.

Omdat inrichtende machten vaak niet over de nodige financiële draagkracht beschikken om zelf in te staan voor een deel van de verbouwkosten, blijft een substantiële tussenkomst van de VGC in het eigen aandeel van de scholen van groot belang. De infrastructuurwerken zullen energievriendelijk en ecologisch verantwoord worden uitgevoerd en rekening houden met de openstelling van de gebouwen buiten de schooluren.

Concreet gaat het hier over:

- onderhandelingen met AGION en GO! over de specifieke middelen die de VGC voor de Brusselse scholen vrijmaakt;
- de uitvoering van het programma 'De energiearme school' in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: invoering van energieaudits, geïnformatiseerde energieboekhouding en opvolging energieploeg Schoolinterventieteam;
- de uitwerking van een kader voor 'de school als centrale ontmoetingsplaats': optimalisering van de infrastructuur zodat de school ook een plaats wordt voor vrijetijdsbesteding, voor- en naschoolse opvang.

Zorg om de kwaliteit

Ten derde benadrukte de minister de zorg om het kwaliteitsonderwijs te bewaken, te verbreden en te verdiepen.

De complexiteit van de leerlingen- en studentenpopulaties in het Brussels onderwijs vereist van de schoolteams een gedifferentieerde pedagogische en didactische aanpak. Het aantrekken, ontwikkelen en behouden van de nodige expertise in de **schoolteams** is een belangrijk aandachtspunt binnen het Brussels Nederlandstalig onderwijsveld.

Concreet wordt dit gerealiseerd door:

- de voortzetting van een krachtige, doelgerichte en resultaatsverhogende begeleidingsaanpak op school-, klas- en directieniveau;
- aan de Vlaamse Gemeenschap wordt gevraagd de nodige decretale ruimte te bieden zodat Brusselse Nederlandstalige scholen voldoende vrijheid krijgen te experimenteren met initiatieven inzake taalvaardigheidsonderwijs, talenonderwijs, taalversterkend onderwijs, meertaligheid.

De VGC zal nog meer investeren in taalbeleid op schoolniveau en taalvaardigheid bij kinderen en jongeren. Leerkrachten krijgen pedagogische ondersteuning in de klas, maar belangrijk is ook de betrokkenheid van de naschoolse, de buitenschoolse sector en de vrijetijdssector. Kinderen en jongeren moeten ook de kans krijgen om buiten de schooluren en -muren op een speelse manier ondergedompeld te worden in het Nederlands. Alleen zo zal het Nederlands uitgroeien tot een levende taal voor deze groep kinderen en jongeren.

Concrete maatregelen:

- wisselwerking tot stand brengen tussen onderwijs, vrije tijd en welzijnsorganisaties;
- uitwerking van een systeem van 'schoolmakelaars' (mensen die de samenwerking tussen de verschillende scholen en partners in de wijk organiseren);
- actieve toeleiding van ouders naar het Nederlandstalig vrijetijdsaanbod en welzijnsorganisaties (randvoorwaarden creëren zodat ouders hun engagement kunnen invullen).

Samenwerking in hoger onderwijs: Brussel echte studentenstad

Minister Vanraes lanceerde tevens zijn voorstellen om een onderlinge samenwerking tussen de Brusselse instellingen voor hoger onderwijs tot stand te brengen.

In het hoger onderwijs in Brussel werd reeds een ernstige rationalisatie doorgevoerd. "Thans moet er een intensere samenwerking komen tussen alle Brusselse instellingen van het hoger onderwijs, zowel op logistiek als op begeleidingsvlak, maar met respect voor autonomie en eigenheid", zegt de minister. De totstandkoming van intensieve samenwerkingsverbanden tussen het Nederlandstalig en het Franstalig hoger onderwijs in Brussel blijft een belangrijk aandachtspunt in functie van een gezamenlijke aanpak van thema's als veiligheid, mobiliteit, enz.

"Brussel moet meer uitgedragen worden als **echte studentenstad**. Een dergelijke promotie van Brussel vereist een doorgedreven samenwerking tussen alle relevante actoren," aldus Jean-Luc Vanraes.

Concreet gaat het over:

- de promotie '**Brussel studentenstad**' in samenwerking met het Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs vzw, de Vlaamse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- het meewerken aan de oprichting van een overlegplatform tussen Nederlandstalige en Franstalige instellingen van het hoger onderwijs;
- het meewerken aan een gewestelijke strategie voor het hoger onderwijs.

Toekomstgericht onderwijs uitbouwen op de eigen campussen

De VGC blijft voorzien in **kwaliteitsvol onderwijs op maat van Brussel** en zal haar verantwoordelijkheid als inrichtende macht van haar eigen onderwijsinstellingen ten volle opnemen. Om de eigen onderwijsinstellingen verder te profileren als Brusselse scholen die kwaliteitsvol basis- en secundair onderwijs aanbieden naar hun specifieke doelgroepen, hebben ze nood aan een professioneel kader en een efficiënte organisatiestructuur.

Concreet gaat het over:

- het finaliseren van de nieuwbouw op de Elishout-COOVI campus;
- het opstarten van het bouwproject op de campus van Kasterlinden;
- de start van de gesprekken met de collega's van de Franse Gemeenschapscommissie voor de splitsing van de campus Zaveldal;
- het aanreiken van een efficiëntere organisatiestructuur.

Ten slotte...

Op het grondgebied van het Brussels hoofdstedelijk gewest bestaan er twee onderwijssystemen naast elkaar: het Nederlandstalig onderwijs en het Franstalig onderwijs. Ouders die in het Brussels gewest wonen, kunnen kiezen of ze hun kind(eren) naar het Nederlandstalig of Franstalig onderwijs sturen. Die keuzevrijheid, de zgn. '*vrijheid van het gezinshoofd*', bestaat opnieuw sinds 1971 en is een grondrecht. Het is de plicht van de Vlaamse Gemeenschap om een voldoende aanbod te voorzien voor ouders die kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs. Dit aanbod zou zelfs groot genoeg moeten zijn om de vrije schoolkeuze te waarborgen. In dit opzicht zal de **VGC blijven investeren waar ze kan en dit zowel op het vlak van**

infrastructuur als op kwaliteitsvol onderwijs. De VGC zet voor haar maatschappelijke opdracht naar de Brussels bevolking toe, sterk in op de kwaliteitsondersteuning in het basis- en secundair onderwijs en dit via onder meer het onderwijscentrum Brussel waarvoor de VGC jaarlijks 3,7 miljoen euro vrijmaakt op haar begroting.

“Als wij Brussel dus vergelijken met gelijkaardige steden, stellen we vast dat, ondanks het feit dat we in een veel moeilijker omgeving werken, de schoolse achterstand hier minder groot is dan in Antwerpen, Gent, Mechelen en Genk”, zegt minister Jean-Luc Vanraes, bevoegd voor Nederlandstalig onderwijs in Brussel. “Onze resultaten zijn dus beter dan de grootsteden in Vlaanderen, ondanks de grote moeilijkheidsgraad waarmee wij te kampen hebben in Brussel omdat het Frans in grote mate de omgangstaal is.

Alles kan altijd beter. We moeten altijd de perfectie nastreven, maar we hoeven ons niet te schamen. Onze resultaten op dit vlak zijn meer dan behoorlijk. Onze leerkrachtenteams binnen het Brussels Nederlandstalig onderwijs leveren uitstekend werk”.

Wat betreft het aantal Nederlandstaligen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs, zien we cijfermatig dat in het kleuteronderwijs er een kentering is van het aantal kleuters dat Nederlands spreekt met 1 van de ouders. Vorig schooljaar waren volgens de VGC-tellingen 3997 kleuters (op een totaal van 11430) die minstens met 1 ouders Nederlands spreekt. Het schooljaar daarvoor waren dit 3852 op een totaal van 11173. Dit is dus een lichte stijging.

Info:

Bert Cornelis – woordvoerder – 0474 94 95 90.

BIJLAGE 1

Inschrijvingen nieuwe studierichtingen (zowel dit als vorig schooljaar):
Nederlandstalig secundair onderwijs Brussel (stand van zaken op 28 augustus
2009).

School	Studierichting	Aantal leerlingen
Instituut Anneessens-Funck	Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren (3 ^{de} graad BSO)	3
	Dentaaltechnieken en Supra-structuren (7 ^{de} jaar TSO)	?
	Contactologie en Optometrie (7 ^{de} jaar TSO)	1
KA Anderlecht	Audiovisuele vorming (3 ^{de} graad KSO)	3
	Fotografie (1 ^{ste} leerjaar 2 ^{de} graad TSO)	1
KA Etterbeek	Economie-Wetenschappen (3 ^{de} graad ASO)	4
	Humane wetenschappen (1 ^{ste} jaar 2 ^{de} graad ASO)	18
	<i>Wiskunde – ingenieurswetenschappen (3de graad ASO)*</i>	14
KA Koekelberg	Economie-Wetenschappen (2 ^{de} jaar 3 ^{de} graad ASO)	6
KA Sint-Pieters-Woluwe	Latijn-Wetenschappen (3 ^{de} graad ASO)	?
	Economie-Wetenschappen (3 ^{de} graad ASO)	1
KA Toverfluit	Verkoop (3 ^{de} graad BSO)	5
KA Ukkel	Economie-Wetenschappen (3 ^{de} graad ASO)	5
KTA Jette	Tandartsassistent (7 ^{de} jaar TSO)	1
Kunsthumaniora Brussel	Bijzondere muzikale vorming (7 ^{de} jaar KSO)	10
	Dans (2 ^{de} jaar 3 ^{de} graad KSO)	10

	1 ^{ste} jaar 1 ^{ste} graad ASO	21
Lyceum Martha Somers	Economie-Wetenschappen (3 ^{de} graad ASO)	0
Sint-Guido-Instituut	Integrale Veiligheid (7de jaar TSO)	13
	Veiligheidsberoepen (7de jaar BSO)	5
	Public Relations (7 ^{de} jaar TSO)	Wordt niet ingericht
Sint-Jozefscollege	Grieks-Moderne talen (2 ^{de} jaar 3 ^{de} graad ASO)	1
Victor Hortaschool	Koelinstallaties (3 ^{de} graad BSO)	1

* De richting wiskunde-ingenieurswetenschappen bestaat niet officieel, maar maakt in feite deel uit van wetenschappen-wiskunde. De richting wordt zo genoemd omwille van het werkplekleren (Toyota, VUB, Erasmushogeschool,...). In de richting wetenschappen-wiskunde zijn 8 leerlingen ingeschreven.

BIJLAGE 2

Twoe nieuwe studierichtingen in het Sint-Guido-Instituut

Het Sint-Guido-Instituut waar de minister een bezoek bracht, telt drie vestigingsplaatsen in Anderlecht. In de Dr. Jacobsstraat zijn de eerste graad A, alle ASO-richtingen, TSO-richting handel en BSO richting kantoor gevestigd. Aan de Itterbeekselaan het eerste leerjaar B, het beroepsvoorbereidend jaar, de BSO-richtingen schilderwerk en decoratie en de 2de graad BSO-richtingen verzorging-voeding. Aan het Sainte-Adresseplein bevinden zich de onthaalklas, alle TSO-richtingen met uitzondering handel, alle BSO-richtingen met uitzondering van kantoor en schilderwerken, alle specialisatiejaren en vierde graad verpleegkunde. Minister Vanraes bezocht de laatste vestigingsplaats.

Nieuwe richtingen

Dit schooljaar worden voor het eerst de specialisatiejaren 'maatschappelijke veiligheid' georganiseerd: het 7de jaar veiligheidsberoep (BSO) en integrale

veiligheid (TSO). De toelatingsvoorwaarden om als leerling te kunnen starten in deze specialisatie zijn strenger dan normaal.

Voor de richting integrale veiligheid (TSO) moet men over een diploma secundair onderwijs beschikken, van onberispelijk gedrag zijn, een attest medische geschiktheid hebben, alsook een attest psychotechnisch onderzoek van SELOR. Als een leerling in de richting integrale veiligheid slaagt, krijgt hij/zij een vrijstelling voor een aantal proeven op de politieschool, een rechtstreekse toegang tot de stage bij de brandweer, een attest voor bewakingsagent, hoofdsteward en ehbo-brevet.

Voor de richting veiligheidsberoep (BSO) moet men over een diploma SO of een getuigschrift 6de jaar BSO beschikken, van onberispelijk gedrag zijn en een attest psychotechnisch onderzoek van SELOR hebben.

De richting veiligheidsberoep (BSO) leidt op tot bewakingsagent in de private sector, voetbalsteward, bedrijfs-eerstehulpverlener of tot publieke veiligheidsberoepen, zoals gemeenschapswacht.

Knelpuntberoepen

De VGC investeert al geruime tijd fors in het Nederlandstalig technisch en beroepsonderwijs in Brussel via campagnes, studiekeuzebeurzen, middelen voor uitrustingsmaterialen en infrastructuurwerken. Hiermee wil de VGC een sterk signaal geven op het vlak van de gelijke onderwijskansen, maar bovenal de waardering voor het TSO en BSO verhogen.

Vaak gaat het in het TSO en BSO over richtingen die een opleiding bieden tot knelpuntberoepen. Actiris, de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling, heeft in 2008 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maar liefst 85 knelpuntberoepen geïdentificeerd. Het beroep van veiligheidsagent is daar één van. Ook beroepen in de medische, sociale en hulpverlenende sector (verpleegkundigen) werden gedetecteerd als knelpuntberoepen. Stuk voor stuk opleidingen die o.a. in het Sint-Guido-Instituut worden gegeven.

Wie spreekt over knelpuntberoepen, denkt ook aan horeca. De onderwijsinstellingen van de VGC, Elishout, school voor voeding en CVO Elishout-COOVI, kunnen hier een belangrijke bijdrage leveren. Hoewel de cijfers nog pril zijn, tellen we nu reeds meer inschrijvingen dan vorig schooljaar in de afdeling bakkerij (+9) en in de afdeling slagerij (+4). In totaal zijn er zo'n 95 nieuwe leerlingen ingeschreven in Elishout, de school voor voeding.

In het CVO wordt eenzelfde tendens waargenomen: de afdelingen voeding, fotografie en lerarenopleiding zijn volzet. In samenwerking met de VDAB is

het CVO ook gestart met de cursussen bakkerij en slagerij voor werkzoekenden. Hiervoor is de vraag zo groot dat men werkt met wachtlijsten. Volwassenen opteren er dus vaak voor om zich pas na hun 18de in te schrijven of om te scholen in richtingen die perspectieven bieden op de arbeidsmarkt.

De inschrijvingen in de lerarenopleidingen (eveneens een knelpuntberoep) zijn op dit ogenblik nog moeilijk voorspelbaar. Deze richtingen beginnen niet op 1 september, vele studenten hebben nu nog tweede zittijd. In het CVO-Elishout-COOVI biedt men een lerarenopleiding aan in avondonderwijs. Deze is helemaal volzet. Aan de HUB (Ehsal) zijn nu reeds 263 studenten ingeschreven voor bachelor kleuteronderwijzer, lager onderwijs en secundair onderwijs. In de Erasmushogeschool zijn er momenteel 98 jongeren ingeschreven.

Nog nieuwe richtingen

Niet alleen in het Sint-Guido-Instituut, maar ook in andere scholen zijn er nieuwe studierichtingen gestart:

- Audiovisuele vorming (derde graad KSO): Koninklijk Atheneum Anderlecht;
- Bijzondere muzikale vorming (zevende jaar KSO): Kunsthumaniora Brussel;
- Economie-wetenschappen (derde graad ASO): Lyceum Martha Somers Laken, Koninklijk Atheneum Sint-Pieters-Woluwe, Koninklijk Atheneum Etterbeek, Koninklijk Atheneum Koekelberg;
- Fotografie (derde jaar TSO): Koninklijk Atheneum Anderlecht;
- Grieks-moderne talen (derde graad ASO): Koninklijk Atheneum Ukkel;
- Integrale Veiligheid (derde leerjaar derde graad TSO): Sint-Guido-Instituut Anderlecht;
- Koelinstallaties (derde graad BSO): Victor Hortaschool Evere;
- Latijn-wetenschappen (derde graad ASO): Koninklijk Atheneum Sint-Pieters-Woluwe;
- Tandartsassistent (zevende jaar TSO): KTA Jette;
- Veiligheidsberoepen (derde leerjaar derde graad BSO): Sint-Guido-Instituut Anderlecht;

- Verkoop (derde graad BSO): Koninklijk Atheneum Toverfluit Sint-Jans-Molenbeek.